گزارش خبر
NEWSREPORT
کد خبر: ۴۵۱۲۵۰
یکشنبه ۵ اردیبهشت ۱۴۰۰ ۱۲:۲۴

اشتباه وزیر بهداشت در باره تولید و واردات واکسن کرونا

از ابتدا مقرر شد که تولید واکسن کووید-۱۹ در داخل کشور انجام شود. این سیاست به عللی قابل دفاع و درست است.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر؛ عباس عبدی در روزنامه اعتماد نوشت: در درجه اول وضعیت روابط ایران با جهان خارج است که حداقل در کوتاه‌مدت یا حتی میان‌مدت تصور نمی‌رود که در مدار قابل اعتمادی قرار گیرد. به علاوه دسترسی به واکسن نشان داد حتی کشورهایی که در یک اتحادیه نزدیک به یکدیگر هستند در تهیه واکسن و کوشش برای انحصار آن به خودشان نیز رحم نمی‌کنند چه رسد به اینکه بخواهند به کشورهای دیگر بدهند.

دلیل دوم نیز سابقه صد ساله ایران در این صنعت است که امکان و زیرساخت مناسب را برای انجام این سیاست تولید داخلی فراهم می‌کند. این سیاست قابل دفاع بود ولی ناکافی هم بود چون زمان در مساله دستیابی به واکسن اهمیت داشت.

ایران از دو جهت ضعیف بود. اول اینکه یک فاصله حدودا ۹ ماهه با آغاز به کار کشورهای اصلی برای تولید واکسن داشت. دوم اینکه ظرفیت تولید آن برای چنین طرحی ناکافی بود. در واقع ایران برای آنکه بخواهد همه مردم را طی یک سال واکسیناسیون کند باید ۱۷۰ میلیون دوز واکسن تولید می‌کرد که حدود ۱۵ میلیون در ماه می‌شد، در حالی که ظرفیت آن بسیار کمتر از این رقم بود و ایجاد ظرفیت جدید نیز زمانبر است.

به همین علت در بهترین حالت و اگر همه امور به خوبی پیش برود حداقل ۶ ماه از کشورهای دیگر عقب‌تریم به علاوه پس از این مدت نیز معلوم نیست با سرعت آنان بتوانیم همه را واکسینه کنیم. به جز این دو مشکل اصلی، نقدهای دیگری نیز به سیاست مزبور وارد است. از جمله اینکه در شرایط فعلی ظاهرا ۸ واکسن در قالب‌های گوناگون در حال گذراندن مراحل آزمایشی خود هستند.

تولید واکسن بسیار پرهزینه است و با وضع موجود کشور معقول نیست که ۸ طرح همزمان اجرا شوند. اگر به هر شکلی این تعداد محدود می‌شد احتمالا سرعت رسیدن به مرحله تولید نهایی و تزریق نیز افزایش پیدا می‌کرد.

ایراد دیگر، نمایشی و سیاسی کردن تولید واکسن بود. این کار به زیان اعتبار واکسن داخلی بود. تولید دارو و به طور مشخص واکسن باید خارج از چارچوب‌های نمایشی و سیاسی انجام شده و پیش برود. متاسفانه در ایران ظرفیت نمایشی شدن امور بیش از ظرفیت‌های علمی است و یکی از عللی که نخبگان علمی نیز از ورود آشکار به این موارد پرهیز می‌کنند همین رفتار است.به جای ورود کارشناسان مورد اعتماد و خبررسانی بی‌طرفانه، مقامات سیاسی و مدیریتی وارد معرکه شدند. با این ملاحظات باید سیاست واکسن براساس واردات در کنار تولید در دستور کار قرار می‌گرفت که گرفته بود ولی در عمل پشت گوش انداختند و به نحو مناسب انجام نشد.

قدری از مشکلات مربوط به شرایط تحریمی است ولی همه ماجرا این نیست. مهم‌ترین ایراد این است که دست‌اندرکاران سیاست بهداشتی و درمانی به عللی خواهان حمایت از یک تولیدکننده داخلی بودند و هستند. شاید گمان می‌کردند که واکسن آنها زودتر به ثمر برسد ولی نه تنها در زمان مورد نظر به تولید نرسیده و فاز ۳ را تمام نکرده بلکه ظرفیت آن نیز محدود است. با ظرفیت حداکثر ۲ میلیون در ماه نمی‌توان انتظارات موجود را برآورده کرد بنابراین باید شرایط را برای واردات فراهم می‌کردند.

بزرگ‌ترین اشتباه در این مرحله رخ داد. حمله عجیب و مشهور وزیر بهداشت که برای توجیه علت رد پذیرش انجام مرحله سوم واکسن چین در ایران گفت که«نمی‌گذارم ملت ایران موش آزمایشگاهی بیگانگان شوند.» این جمله نادرست و ضد علمی و خلاف سیاست مفید بود. معنای مخالفش چیست؟ آیا مردم ایران را باید موش آزمایشگاهی خودمان کنیم؟ مگر کسی گفته بود که چشم بسته اجازه انجام مرحله سوم را بدهید؟

آیا دولت ترکیه و امارات متحده که اجرای این مرحله را پذیرفتند، مردم خود را موش آزمایشگاهی بیگانگان کردند؟! این حرف درصدد ایجاد بازار برای واکسن داخلی بود که قرار بود در ابتدای بهار به نتیجه برسد و نرسید! این نگاه زیان‌بار بود. همان زمان هم بنده نوشتم که این کار نادرست است و باید آزمایش مرحله سوم واکسن چینی را می‌پذیرفتیم و به آزای آن میلیون‌ها دوز واکسن را در اولویت می‌خریدیم تا بعدا به واکسن‌های تولید داخل برسیم. در مجموع نمره تهیه و تزریق واکسن بسیار کمتر از نمره قبولی در مدیریت کروناست.